

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yönetici Sessizli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33406>

Öz

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i, 2017 y?l?nda Berna Aysen taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ölçektir. Bu çal??man?n temel amac?, üniversitelerdeki yönetici sessizli?i olgusunun örgütsel davran?? içindeki teorik temellerini incelemek ve bu karma??k yap?y? sistematik olarak ölçebilecek güvenilir ve geçerli bir araç sunmakt?r. Ölçek, yöneticilerin sessiz kalma nedenlerini, bu sessizli?in potansiyel sonuçlar?n? ve yöneticilerin sessizli?e kar?? genel tutumlar?n? ölçmeyi hedefleyen üç ana alt boyuttan olu?maktadır.

Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in iki ana alt boyutunun (Nedenler ve Sonuçlar) yüksek iç tutarlıl??a sahip oldu?unu (s?ras?yla 0,847 ve 0,873) göstermektedir. Ancak, tutum alt boyutunun güvenilirli?i düşük bulunmuştur (0,513). Ölçe?in yap?sal geçerli?i, Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri (DFA) ile test edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Yönetici sessizli?i, örgütsel sessizlik, ölçek geli?tirme, üniversite yönetimi, akademik yönetim, psikometri, liderlik.

Yazarlar

Berna Aysen

Amaç

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i'nin temel amac?, akademik kurumlarda (üniversitelerde) görev yapan yöneticilerin, örgütsel sorunlar, çat??malar veya zorluklar kar??s?nda sergiledikleri **sessizlik davran??n?** ve bu davran??n alt?nda yatan motivasyonlar? ölçmektir. Ölçek, bu fenomenin üç farklı boyutunu ayrı ayrı ele alarak, yöneticilik prati?indeki bu kritik olguyu derinlemesine analiz etmeyi sa?lamaktadır.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, **yönetici sessizli?i** kavram?n?n teorik çerçevesini olu?turmak ve bu alandaki gelecekteki ampirik ara?t?rmalar için güvenilir bir zemin haz?rlamak üzere tasarlanm??tır. Bu araç, özellikle üniversite yönetimindeki karar alma süreçleri ve ileti?im dinamikleri hakkında önemli bilgiler sunmay? amaçlamaktadır.

Yap?

Ölçek, literatürde genellikle **örgütsel sessizlik** kavram?n?n yönetici rolüne özgü bir alt türü olarak tanımlanan **Yönetici Sessizli?i** yap?s?n? ölçmektedir. Yönetici sessizli?i, bir yöneticinin,

organizasyonun refah? veya i?leyi?i için kritik olabilecek bilgileri, görü?leri veya endi?eleri, çe?itli iç veya dış bask?lar nedeniyle kasten ifade etmekten kaç?nmas? durumu olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

Ölçek, bu karma??k yapıyı üç ana alt boyutta incelemektedir:

Yönetici Sessizli?inin Nedenleri: Yöneticinin çat??madan kaç?nma, üst yönetim bask?s? veya kişisel ilişkileri koruma gibi sessiz kalma motivasyonlar?.

Yönetici Sessizli?inin Sonuçlar?: Sessiz kalma davran??n?n birim veya organizasyon üzerindeki algılanan olumsuz etkileri.

Yönetici Sessizli?i Tutumu: Yöneticinin genel olarak sessiz kalma eylemine yönelik benimsedi?i yakla??m veya e?ilim.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerlili?ini test etmek amacıyla hem aç?mlayıcı faktör analizi (AFA) hem de doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA sonucunda elde edilen faktör yapılar?n?n doğrulu?u, DFA ile test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt boyut yapıs?n? ampirik olarak destekleyip desteklemedi?ini de?erlendirmeyi amaçlam??t?r.

Doğrulayıcı faktör analizinde (DFA) modelin uyum iyili?i, **LISREL** yazılım? kullan?larak incelenmi?tir. Modelin kabul edilebilirli?ini de?erlendirmek için çe?itli uyum indeksleri kullan?lm??t?r. Bu indeksler arasında X^2/df (ki-kare/serbestlik derecesi oran?), RMSEA (Yakla??k Hata Karekökünün Ortalamas?), GFI (Yıllık Uyum İndeksi), AGFI (Ayarlanmış Yıllık Uyum İndeksi), SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Kalıntı) ve CFI (Karşılaştırılabilir Uyum İndeksi) ile NFI (Normlanmış Uyum İndeksi) de?erleri yer almaktadır. Bu de?erlerin incelenmesi, ölçe?in yapısal geçerlili?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlilik

Ölçe?in iç tutarlılı??n? ve güvenilirli?ini de?erlendirmek için **Cronbach Alfa** katsayılar? hesaplanm??t?r. Alt boyutlara ilişkin elde edilen güvenilirlik katsayılar?, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermekle birlikte, bir alt boyutta dikkatli yorumlanmas? gereken sonuçlar ortaya çıkm??t?r.

Alt boyutlara göre güvenilirlik sonuçlar? aşağıda özetlenmi?tir:

Yönetici Sessizli?inin Nedenleri Alt Boyutu: Toplam 16 maddeden olu?an bu alt boyut için Cronbach Alfa katsay?s? 0,847 olarak bulunmu?tur. Bu sonuç, alt boyutun **yüksek düzeyde güvenilir** oldu?unu işaret etmektedir.

Yönetici Sessizli?inin Sonuçlar? Alt Boyutu: Toplam 11 maddeden olu?an bu alt boyut için

Cronbach Alfa katsay?s? 0,873 olarak tespit edilmi?tir. Bu sonuç da, alt boyutun iç tutarlı?ı?n?n **yüksek düzeyde** oldu?unu göstermektedir.

Yönetici Sessizli?i Tutumu Alt Boyutu: 3 maddeden olu?an bu k?sa alt boyut için Cronbach Alfa katsay?s? 0,513 olarak hesaplanmı?tır. Bu katsay?n?n kabul edilebilir güvenilirlik e?i?inin alt?nda olmas? nedeniyle, bu alt boyutun güvenilirli?inin **dü?ük derecede** oldu?u sonucuna var?lmı?tır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla ilk olarak **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) gerçekleştirilmi?tir. AFA, ölçe?in maddelerinin hangi teorik alt boyutlar alt?nda topland???n? ke?fetmek için kullan?lmı?tır. Bu analiz sonucunda belirlenen faktör yap?s?, daha sonra istatistiksel olarak daha kat? bir test olan **Do?rulay?c? Faktör Analizine** (DFA) tabi tutulmu?tur.

DFA, LISREL istatistiksel paket program? kullan?larak yürütülmü?tür. Bu a?amada, öngörülen üç faktörlü modelin (Nedenler, Sonuçlar, Tutum) veri setine ne kadar iyi uyum sa?lad??? de?erlendirilmi?tir. Uyum indeksleri (X^2/df , RMSEA, GFI, AGFI, SRMR, CFI, NFI) incelenerek, aç?mlay?c? analizde elde edilen de?i?kenlerin gerçekten de amaçlanan faktör yap?lar?na ait olup olmad?klar? kesinle?tirilmi?tir.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Orijinal bir psikometrik ölçek geli?tirme çal???ması?)

Format: 5'li Likert Ölçe?i. Derecelendirme seçenekleri ?unlard?: "1: Kesinlikle kat?lm?yorum", "2: Kat?lm?yorum", "3: Karars?z?m", "4: Kat?l?yorum" ve "5: Kesinlikle kat?l?yorum".

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite yöneticileri ve akademik personel

Ya? Grubu: Yeti?kin (Organizasyonel ortamda çal???an)

Popülasyon Detaylar?: Çal???ma, üniversitelerde görev yapan akademik ve idari pozisyonlardaki yöneticiler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Yönetici, sessizlik, örgütsel psikoloji, Cronbach Alfa, faktör analizi, akademik yönetim, Likert.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: bernaaysen@mersin.edu.tr

Yazma Adresi: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin (2017 çal??mas? itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek geli?tirme çal??mas? 2017 y?l?nda tamamlanm??t?. Ölçek, bir doktora tezinin parças? olarak geli?tirildi?inden, akademik ve ara?tırma amaçlı kullan?mlarda yazarın izninin alınması tavsiye edilir. Ticari kullan?m veya geni? çaplı uygulamalar için yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Yazarın e-posta adresi: bernaaysen@mersin.edu.tr

Kaynaklar

Aysen, B. (2017). *Üniversitelerde yönetici sessizli?inin teorik temelleri ve Yönetici Sessizli?i Ölçe?i geli?tirme çal??mas?*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Ölçek çal??mas?nın orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [yonetici-sessizligi-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/358111111)

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki maddeler, ölçeğin orijinal çal??masından alınmış örnek maddelerdir. Ölçeğin tamamı için orijinal kaynağa başvurulması gerekmektedir.

Birimde sorun çöksün istemem.

Çalışanlarmla ilişkilerimi bozmak istemem.

Yönetici ben olsam da, üst yönetim karara müdahale edebiliyor.

Çalışanların bana karşı cephe alması istemem.

Birimde çatışma yaratmak istemiyorum.

Üst yönetim bazı sorunların üzerine gitmemi istemiyor.

Üst yönetimle yakınlık olan personeli yönetmek zor.